

Obsah

Předmluva	VII
------------------	-----

1. Pojmy zákona	1
------------------------	---

1.1 Daňové zvýhodnění	1
1.2 Kolektivní smlouva	2
1.3 Měsíční sleva na dani	3
1.4 Měsíční daňové zvýhodnění na vyživované dítě	3
1.5 Minimální mzda	3
1.6 Nepeněžní příjem	4
1.7 Nezdánitelné části základu daně	6
1.8 Osвобоzení od daně z příjmů fyzických osob	7
1.9 Plátce	8
1.10 Poplatník	9
1.11 Předmět daně z příjmů fyzických osob	9
1.12 Samostatný základ daně	9
1.13 Sociální fond	10
1.14 Vnitřní předpis	13
1.15 Vyjmutí z daňové povinnosti	14
1.16 Zaměstnanec	14
1.17 Zaměstnavatel	15
1.18 Závislá činnost	15
1.19 Zvláštní sazba daně	17

2. Příjmy ze závislé činnosti	19
--------------------------------------	----

2.1 Předmět daně z příjmů fyzických osob	19
2.2 Zdroj příjmů ze závislé činnosti	21
2.3 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky	21
2.4 Peněžní příjmy	29
2.4.1 Věrohodní a stabilizační plnění	29
2.5 Nepeněžní příjmy	30
2.5.1 Naturální mzda	31
2.5.2 Zaměstnanecké slevy	32

2.5.3	Plnění zaměstnavatele za zaměstnance	34
2.5.4	Služební auto i pro soukromé účely	34
2.5.5	Používání majetku zaměstnavatele pro soukromé účely zaměstnance	37
2.6	Základ daně	39
2.7	Sazba daně	40
3.	Vyjmutí z předmětu daně	41
3.1	Dary	41
3.2	Úvěry a půjčky	43
3.3	Prodej bytu zaměstnanci za nižší cenu	43
3.4	Cestovní náhrady	44
3.5	Osobní ochranné prostředky, pracovní oděvy, ochranné nápoje	45
3.6	Stejnokroj	47
3.7	Jednotné pracovní oblečení	48
3.8	Zálohové částky	50
3.9	Náhrady za opotřebení vlastního nářadí	51
3.10	Paušalizace náhrad	52
3.11	Náhrady výdajů v souvislosti s výkonem funkce	55
4.	Osvobození od daně	57
4.1	Stipendia	57
4.2	Podpory a příspěvky z nadací a občanských sdružení	59
4.3	Sociální výpomoc pozůstalým	59
4.4	Plnění v souvislosti s výkonem dobrovolnické služby	63
4.5	Odborný rozvoj zaměstnanců	63
4.5.1	Odborný rozvoj zaměstnanců ve vlastním zařízení	63
4.5.2	Odborný rozvoj zaměstnanců zabezpečovaný jinými subjekty	65
4.5.3	Odborný rozvoj zaměstnanců ve formě užití vzdělávacího zařízení	66
4.5.4	Příspěvky a příplatky na vzdělávání	66
4.6	Stravování a nápoje	67
4.6.1	Provoz vlastního stravovacího zařízení	68
4.6.2	Stravování zabezpečované jinými subjekty	68
4.6.3	Nealkoholické nápoje	69
4.6.4	Příplatky na stravování	70
4.7	Rekreace	72
4.7.1	Užití zařízení zaměstnavatele	72
4.7.2	Užití zařízení jiných subjektů	73
4.8	Užití zdravotnických zařízení	74
4.9	Užití předškolních zařízení, knihoven	75
4.10	Užití tělovýchovných, kulturních a sportovních zařízení	77
4.11	Doprava do zaměstnání	78

4.12	Nepeněžní dary	79
4.13	Přechodné ubytování	86
4.14	Bezúročné půjčky	86
4.14.1	Půjčky na bytové účely	90
4.14.2	Půjčky k překlenutí tíživé finanční situace	92
4.15	Sociální výpomoc	94
4.15.1	Sociální výpomoc k překlenutí mimořádně obtížných poměrů	94
4.15.2	Další sociální výpomoci	97
4.16	Příspěvek na penzijní připojištění a soukromé životní pojištění	98
5.	Snížení daně	99
5.1	Snížení daně	99
5.1.1	Snížení daně na poplatníka	99
5.1.2	Snížení daně na manželku	100
5.1.3	Snížení daně invalidního důchodce prvního a druhého stupně	103
5.1.4	Snížení daně invalidního důchodce třetího stupně	104
5.1.5	Snížení daně držitele průkazu ZTP/P	105
5.1.6	Snížení daně studenta	106
5.2	Daňové zvýhodnění	108
6.	Nezdanitelné části základu daně	117
6.1	Dary	117
6.2	Úroky	121
6.3	Penzijní připojištění	128
6.4	Životní pojištění	129
6.5	Odborový příspěvek	129
6.6	Kvalifikační zkoušky	131
7.	Vybírání a placení daně	133
7.1	Vybírání a placení záloh	133
7.2	Roční zúčtování	137
7.3	Odpovědnost plátců daně	141
7.4	Povinnosti plátců daně	143
7.5	Zvláštní sazba daně	145
8.	Literatura	149
9.	Přílohy	153
9.1	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (výňatek)	153
9.2	Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (výňatek s poznámkami)	208

9.3	Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů (výňatek s poznámkami)	210
9.4	Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (výňatek)	211
9.5	Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů (výňatek)	215
9.6	Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků	220
9.7	Pokyn MF ČR č. D-324. Výklad pojmu „bytové potřeby“ pro účely uplatnění úroků z úvěrů jako nezdánitelné části základu daně z příjmů fyzických osob (§ 15 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)	230
9.8	Pokyn MF ČR č. D-300. K jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších změn (výňatek)	230
9.9	Pokyn MF ČR č. D-285. K aplikaci § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a vymezení tzv. závislé činnosti	246
10.	Formuláře	249
10.1	Formulář 25 5101 MFin 5101 vzor č. 15 „Příhláška k registraci fyzických osob“	250
10.1.1	Vysvětlivky k formuláři	253
10.2	Formulář 25 5102 MFin 5102 vzor č. 15 „Příhláška k registraci právnických osob“	258
10.2.1	Vysvětlivky k formuláři	263
10.3	Formulář 25 5105 MFin 5105 vzor č. 8 „Příhláška k registraci pro plátcovy pokladny“	267
10.4	Formulář 25 5241 MFin 5241 vzor č. 4 „Žádost podle § 35d odst. 5 zákona o daních z příjmů o poukázání chybějící částky vyplacené plátcem daně poplatníkům na měsíčních daňových bonusech“	269
10.5	Formulář 25 5246 MFin 5246 vzor č. 4 „Žádost podle § 35d odst. 9 zákona o daních z příjmů o poukázání chybějící částky vyplacené plátcem daně poplatníkům na doplatku na daňovém bonusu z ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění“	271
10.6	Formulář 25 5457 MFin 5457 vzor č. 20 „Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků“	273

10.6.1. Vysvětlivky k formuláři	277
---------------------------------------	-----

11. Rejstřík	279
--------------------	-----

Pojmy zákona

V kapitole tematicky seřazené pojmy užívají v zákoně o daních z příjmů, a týkající se různých vztahů mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Jejich charakteristika a užití dle zákona jsou potřebné pro pochopení jednotlivých daňových režimů fyzických zř. zákona daních z příjmů. Jde o obecné vymezení některých daňověprávních skutečností daně příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, s nimiž plátcé daně přicházejí do styku.

1 Daňové zvýhodnění

Jde o daňové zvýhodnění poplatníka na vyživované dítě,¹ které s ním žije ve společné domácnosti (dříve se daňová výhoda pro poplatníka vyživujícího dítě uskutečňovala formou nezdanitelné části základu daně). Daňové zvýhodnění na vyživované dítě poplatník uplatňuje z vypočtené daně

a formou slevy na dani nebo

b formou daňového bonusu (záporné daně) nebo

c kombinaci obou forem, tj. slevy na dani a současně i daňového bonusu.²

Novelou zákona o daních z příjmů uskutečňovaná zákonem č. 660/2004 Sb. byla od 1. 1. 2005 nezdanitelná část základu daně na vyživované dítě nahrazena novým institutem „daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti“. Daňové zvýhodnění na dítě, na rozdíl od předchozí nezdanitelné části základu daně, se odečítá ze zdanované výše nikoliv od základu daně, nýbrž přímo od vypočtené daně, daňové povinnosti, nebo v jednotlivých kalendářních měsících o zaměstnavateli od vyrobené zálohy na daně. Daňová sleva spočívá v tom, že vypočtená daň (a zaměstnavatel měsíční záloha na daně) se sníží o stanovenou částku daňového zvýhodnění (sleva na dani), a je-li u poplatníka k určitému příjmu vypočtená daň nižší, než částka daňového zvýhodnění, má poplatník nárok na vyplacení daňového bonusu (nevyužitá částka daňového zvýhodnění). Aby poplatník daňového bonusu dosáhl, musí být ekonomicky aktivní, daňový bonus lze uplatnit pouze v případě, kdy poplatník ve zdaňovacím období má zdaňitelné příjmy alespoň ve výši šestnáctiobnásobku minimální mzdy, nebo při zdanění měsíční mzdy alespoň ve výši

¹ Viz kapitola 3.

² Dle zákona č. 339/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.